

GEVRAAGD: UW STEUNBETUIGING

voor de subsidieaanvraag van de landelijke werkgroep
‘Opleiding voor Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting’
(Edasu)

Klijnsma: 2 x 4 miljoen voor strijd tegen armoede en schulden

Staatssecretaris Jetta Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt twee maal 4 miljoen euro beschikbaar voor projecten die armoede en schulden bestrijden.

“Er wordt zulk fantastisch werk verricht door vrijwilligers en medewerkers van organisaties die mensen in de financiële problemen bijstaan. Ik geef hen graag een steuntje in de rug door projecten te ondersteunen die landelijke betekenis hebben en die een duurzame bijdrage leveren aan het tegengaan van armoede en schulden.”

Vanaf 23 mei 2016 kunnen de aanvragen voor dit jaar worden ingediend. Volgend jaar opent er weer een subsidietijdvak van in totaal 4 miljoen euro. Organisaties en stichtingen met goede plannen om duurzaam armoede en schulden te bestrijden kunnen intekenen.

Onze inzet:

Op basis van de werkwijze en heel goede ervaringen in België, wil de landelijke werkgroep:

- Ervaringsdeskundigen in armoede en uitsluiting inzetten in de dienstverlening voor mensen in armoede. Bijvoorbeeld bij een Sociale Dienst, het Welzijnswerk, Schulddienstverlening, Sociale Wijkteams etc.
 - o Opgeleide Ervaringsdeskundigen werken nauw samen met ‘reguliere professionals’.
 - o Opgeleide Ervaringsdeskundigen hebben met dit werk een echte baan met eerlijk loon.
 - o Om hierop ingezet te kunnen worden vraagt dit van Ervaringsdeskundigen een professionele houding en een goede verwerking van het eigen levensverhaal. Dit vergt tijd en opleiding.

Ons doel:

Het realiseren van een erkende opleiding voor ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in Nederland.

Wij willen wil graag deze aanvraag kracht bijzetten door uw steunbetuiging

WILT U OF UW ORGANISATIE ONZE AANVRAAG MEDE-ONDERSTEUNEN?

U kunt uw steunbetuiging richten aan: info@socialealliantie.nl

Uw organisatiennaam, naam en mailadres ovv Steun Edasu is voldoende

[Naam van uw organisatie] vindt dat een opleiding voor ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting ook in Nederland noodzakelijk is en gerealiseerd gaat worden. Wij verzoeken daarom de staatssecretaris om dit mede mogelijk te maken door financiële middelen voor dit doel beschikbaar te stellen.

Achtergrondinformatie

'Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting' (EDASU) doorbreken generatiearmoede

Inleiding

In de afgelopen 5 jaar zijn op vier plekken in Nederland initiatieven ontstaan voor het inzetten van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting. De bewezen effectieve aanpak is door De Link in België ontwikkeld en met Europees geld overgedragen naar Nederland.

De vier initiatieven, te weten in Utrecht, Eindhoven, Amsterdam en Oost Groningen, werken samen in een landelijke werkgroep. Zij hebben er voor gezorgd dat in 2014, door de Link uit België, een aantal teams van docenten (trainers en ervaringsdeskundigen) uit deze plaatsen opgeleid zijn in de methodiek. De ambitie is om binnen vier jaar de methodiek naar de Nederlandse situatie te hebben vertaald en verspreid in een o.a. door het Ministerie van OCenW erkende opleiding.

De initiatiefnemers constateren dat er zowel bij mensen die armoede en sociale uitsluiting kennen als bij gemeenten en maatschappelijke organisaties, veel interesse is naar de nieuwe aanpak met opgeleide ervaringsdeskundigen. Om de opleiding en de methodiek goed handen en voeten te geven, liggen er lokale en landelijke opgaven waar financiering voor gezocht wordt.

Een nieuwe visie op armoede

De bewezen effectieve aanpak zet naast de financiële focus, de sociaal psychologische component in het doorbreken van armoede centraal. Het zet opgeleide 'ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting' in als (betaalde) tandems van professionals bij maatschappelijke organisaties en andere werkgevers. Deze ervaringsdeskundigen weten de kloof tussen de leefwereld van de mensen in (generatie)armoede en de systeemwereld van de organisaties met wie zij te maken hebben, te overbruggen. De ervaringsdeskundigen weten mensen in armoede letterlijk en figuurlijk 'te bereiken' en bieden perspectief en eigen kracht. Daarnaast maken zij kenbaar wat armoede betekent bij de hulp- en dienstverleners en beleidsmakers.

Zie de bijlage voor een toelichting op deze kloof.

Stand van zaken

In Oost-Groningen is de opleiding in december 2014 van start gegaan bij ROC Noorderpoort met 10 deelnemers uit 5 gemeenten (Pekela, Veendam, Stadskanaal, Vlagwedde, Bellingwedde) en verzorgt ZIVA/Stichting Mens en Maatschappij de ontwikkeling en implementatie van de methodiek. Inmiddels hebben diverse andere gemeenten waar onder Hoogezand, stad Groningen en Leeuwarden te kennen gegeven deel te willen nemen, met bij sommigen de ambitie om in ieder sociaal wijkteam één of twee opgeleide ervaringsdeskundige werkzaam te laten zijn. Een stuurgroep met onder andere wethouders en bestuurders (w.o. Pekela, Hoogezand, stad Groningen en bestuurders van de Noorderpoort en de Tinten Welzijnsgroep) zet zich in om de opleiding in Noord Nederland te borgen en verspreiden.

In Amsterdam is de coöperatie COEVA opgericht die de opleiding gaat verzorgen. Deelnemers in de coöperatie zijn nu: Stichting Samen wonen- samenleven, IGPB, Leefkringhuis Noord, Hogeschool van Amsterdam en Stichting Eropaf. COEVA heeft een bureau ingericht en werkt verder aan uitbreiding van het draagvlak voor de opleiding. Diverse gemeenten hebben opleidingsplaatsen ingekocht, waaronder Amsterdam en Zaandam. In andere gemeenten is de besluitvorming daarover nog gaande, zoals in Haarlem, Hoorn en Amstelveen. Ook zijn er verschillende welzijnsorganisaties die plaatsen inkopen. Op dit moment is er intensief contact met verschillende fondsen om de organisatie voor de eerste jaren te ondersteunen. De opleiding in Amsterdam gaat van start in september 2016.

In Utrecht is er een initiatiefgroep die werkt aan een breed draagvlak. Er is samenwerking met het ROC Zadkine, die in Utrecht al een opleiding verzorgt op gebied van ervaringsdeskundigheid in de GGZ. Er is steun vanuit zowel gemeente als vanuit verschillende maatschappelijke organisaties. In Utrecht is het plan om in september 2016 van start te gaan met de opleiding.

In Eindhoven wordt het initiatief geborgd door coöperatie Markieza, academie voor herstel en ervaringsdeskundigheid. Markieza werkt nauw samen met de Fontys Hogeschool en met het ROC Summa College. Binnen Markieza werken vele zorg- en welzijnsorganisaties samen.

De initiatieven voor een opleiding EDASU zijn nog pril.

Wat is er nodig

De komende vier jaar is extra inzet nodig om de nieuwe aanpak structureel deel te laten worden van het bestrijden van armoede in Nederland:

- a. Erkenning van de opleiding door de landelijke overheid nadat de eerste opleidingen zijn geëvalueerd, bijgesteld en landelijk afgestemd.
- b. Regionale en lokale inzet voor vervolg en verspreiding van de opleiding en implementatie van de nieuwe werkwijze. Waar onder bijstelling en (opnieuw) aanbieden van de opleiding, werving en begeleiding van deelnemers, werven stage-/werkplekken voor de ervaringsdeskundigen bij werkgevers, ondersteuning en begeleiding op de werkplek van de ervaringsdeskundigen, samenwerking met organisaties die zich inzetten voor armoedebelief en/of voor nieuwe vormen van participatie en arbeid, lobbyen, (politiek) draagvlak verwerven, introductie sociale wijkteams, PR.
- c. Landelijk inzet en samenwerking om:
 1. één erkende en landelijk gekwalificeerde aanpak te garanderen,
 2. eenduidige competenties, eindkwalificaties en functieprofielen te definiëren,
 3. één landelijk punt te hebben waar geïnteresseerden informatie kunnen halen, van waar uit landelijke PR vormgegeven wordt en de aanpak over het land verder wordt verspreid,
 4. de kwaliteit van de opleiding te bewaken, als ook van de werkplekken en de methodiek,
 5. nieuwe (co)docenten op te leiden en bij te scholen

Contactpersonen:

1. Noord Nederland: Famke ten Brinke ZIVA/Stichting Mens en Maatschappij, fltenbrinke@stichtingmensenmaatschappij.nl, tel 06-16581528
2. Amsterdam: Harrie van Haaster/COEVA, hvanhaaster@igpb.nl, tel 06-25417367
3. Utrecht: Edwin Peters, edwinpeters@freeler.nl, tel 06-41755988
4. Eindhoven: Margreet Diks van Heumen, margreet@markieza.org, tel 040-2315005.

Bijlage

Uit artikel van Simona Karbouniaris in Sozio van oktober 2015.

Vijf kloven tussen arm en niet-arm

Armoede interpreteren als een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt op meerdere levensgebieden: het is een tamelijk nieuwe zienswijze in Nederland. In de theoretische uiteenzettingen waarop de opleiding is gebaseerd, staat dat er tussen de levens van de arme en de niet-arme 'missing links' bestaan. Het enorme gat tussen arm en niet-arm bestaat eigenlijk uit vijf diepe kloven. In een gesprek met Lut Goossens van De Link werden ze opgetekend door Bart De Myttenaere (in het boek *In vrije val*).

De **gevoelskloof** is het meest fundamenteel. Armen voelen zich letterlijk niemand. De meeste armen hebben een fundamenteel gebrek aan eigenwaarde. Het gevoel van permanente uitsluiting wordt dagelijks gevoed en versterkt door de vele stuntelige en vooraf tot mislukken gedoemde pogingen om aansluiting te zoeken bij de samenleving. De reacties van de welstellende goegemeente zijn heel voorspelbaar. 'Ze kunnen geen eten voor hun kinderen kopen, maar ze hebben wel een gsm.' Door uitsluitingsmechanismen wordt de behoefte van armen om erbij te horen nog feller aangewakkerd.

Vervolgens gaapt er een immense **kenniskloof** tussen beide werelden. Armen kennen bijna niets van de wereld van de niet-armen. Ze weten niet dat ze informatie missen, waardoor ze geen vragen kunnen stellen. Ze zien alleen de fraaie buitenkant van de niet-arme middenklasse. Hun kennis blijft beperkt tot een mooie auto, een schitterende trouwjurk of een gsm-toestel. De basiskennis die ieder mens nodig heeft om zijn weg te vinden in het gecompliceerde leven, blijft voor armen onbereikbaar.

Bijzonder hardnekkig is de **vaardigheidskloof**. Mensen in armoede hebben geleerd volgens een patroon zonder vaardigheden te leven. Ze zijn niet op de hoogte van de meest vruchtbare opvoedingstechnieken, ze kunnen moeilijk met geld om- gaan en een huishouden runnen. Heel veel evidente vaardigheden die bij middenklassers als het ware met de moedermelk worden meegegeven, ontbreken bij armen.

Verder is er de **positievekrachtenkloof**. Veel meer dan de gemiddelde burger hebben armen de moed en de instinctieve drang om mensen te helpen. Armen hebben een draagkracht om in onmogelijke omstandigheden te overleven. Voor een middenklasser moet alles efficiënt, gestructureerd en ordelijk zijn. Zij leven met een voortdurende controleangst, terwijl armen kunnen overleven in een complete chaos.

De **structurele kloof** overspant alles en is de best onderzochte en beschreven kloof. Armen worden systematisch uitgesloten van alle maatschappelijke levensdomeinen: goede huisvesting, degelijk onderwijs, gezondheidszorg, tewerkstelling en cultuur. Mensen in armoede leven bijvoorbeeld gemiddeld zeven jaar minder dan niet-armen. Ook is het frappant dat armen verhoudingsgewijs veel vaker met hulpverleners en gerechtsinstanties in contact komen. Ze zijn niet criminel, maar ze worden meer gevat door het gerechtsmechanisme.